

Kontinenti, oceani (6. razred)

2.1 Velikost zemlje in njena oblika

2.2 Življenje ob obalah in na otokih, življenje na celini

Učenec:

- imenuje in pokaže velike dele kopnega in morja na globusu ter zemljevidu sveta;
- iz grafičnega prikaza ugotovi, kolikšen del zemeljske površine je pokrit z vodo in kopnim
- primerja oceane po velikosti;
- primerja celine po velikosti, geografski legi in razčlenjenosti obal ter prevladujočih reliefnih oblikah.

Didaktična priporočila

V primeru so zajeti izbrani cilji iz poglavij (sklopov) 2.1 in 2.2. Kakor tudi za nekatere druge sklope velja tudi tu, da lahko cilje obravnavamo ne glede na formalno zapisan sklop, saj se prepletajo. Tako lahko učenci tudi pri tem sklopu oz. ciljeh povezujejo celine z lego na Zemljini obli glede na izhodiščni (griniški) poldnevnik in vzporednik (ekvator). Prav tako je učiteljeva avtonomija, kako podrobno bo obravnaval razčlenjenost obal in reliefne oblike, saj lahko cilja realizira pri naslednjih urah.

Pri delu na daljavo veljajo enaka priporočila, odvisno tudi od tega, kako si je realizacijo ciljev zamislil učitelj. Zapis ciljev je jasen in jih ni treba po nepotrebnem širiti, lahko pa pouk popestrimo z zanimivostmi, a je treba učencem povedati, kaj od tega je ključno in bodo morali vedeti, pokazati oz. narediti.

Izvedba sklopa je odvisna od tega, kako si je učitelj zamislil realizacijo prejšnjih sklopov oz. sklopa, v kolikšni meri je že predhodno podal navodila za delo in kateri obliki, kako komunicira z učenci, ali vpeljuje tudi prvine formativnega preverjanja in kako. Po našem mnenju cilji niso posebej zahtevni (priporočamo nekaj previdnosti pri obravnavi oceanov¹), zato lahko učitelj da učencem navodila za delo tudi v spletni učilnici ali drugih komunikacijskih kanalih in priloži gradivo z vajami. Učenci preberejo gradivo, rešijo vaje oz. naloge in jih oddajo v spletno učilnico ali drugo predvideno mesto. Učenci lahko zapišejo tudi refleksijo, kaj jim je bilo novega, kaj jim je bilo všeč, česa pa morda niso razumeli ipd. predlagamo tudi organizacijo dela, da kakšno izbrano nalogo naredijo učenci samostojno v obliki skupinskega dela.

Na spletu ni posebej pripravljenega gradiva za poučevanje na daljavo, zato lahko učitelj uporabi gradivo in vire po svoji presoji, vključno s tiskanim učbenikom in delovnim zvezkom, gradivom založb, spletnimi viri ipd.

¹ Glej še: http://zgs.zrc-sazu.si/Portals/8/Geografski_vestnik/gv78-2-perko.pdf (cit. 27. 10. 2020).

Priloga 1: Vsebinski zapis obravnavanih ciljev

Kontinenti in morja

Azija, iz asirsko-feničanske besede acu, ki pomeni sončni vzhod. Vzhodni del Evrazije in največja celina, 44,4 milj. km².

Avstralija, južna dežela.

Evropa, iz asirsko-feničanske besede ereb, ki pomeni sončni zahod, zahodni del Evrazije.

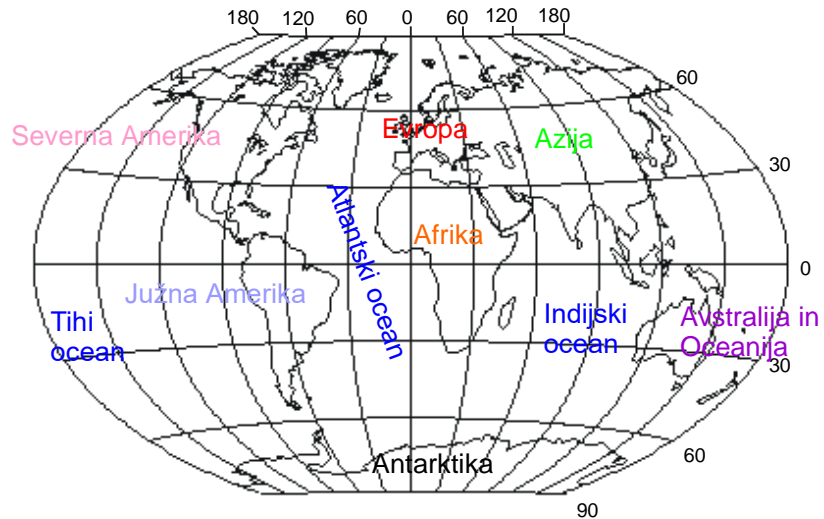
Amerika, ime po Amerigu Vespuciju (1451-1512),

raziskovalcu severovzhodnih obal južne Amerike.

Severna Amerika, Južna Amerika, delitev po straneh neba, meja Panamski prekop.

Afrika, ime po tunizijskem plemenu Afri ali Afriji so vpeljali Rimljani.

Antarktika, iz grščine (anti arctos, brez medvedov), južno polarno območje, v širšem pomenu celotno kopno okrog južnega tečaja, skupaj z ledenimi policami meri okrog 14 milijonov km², sama celina v ožjem pomenu meri 12,4 milijona km². Prekrita z več kot 4000 m debelim ledenim pokrovom.

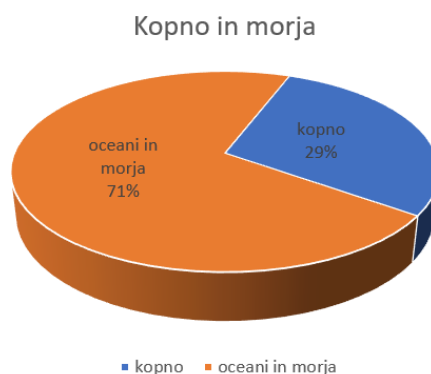
Evropa = stari svet, Amerika = novi svet. Zakaj?

Legenda: Po grški mitologiji je bila Evropa Feniksova hči in je živel v Prednji Aziji. Nekega dne, ko se je s svojimi prijateljicami igrala na obali Sredozemskega morja, se ji je približal bog Zeus, ki je deklico strastni ljubil. Spremenjen v bika je lepo Evropo odpeljal čez vzhodni del Sredozemskega morja na otok Kreto. Ime je asirsko-feničansko: ereb pomeni sončni zahod, tudi temo, večer.

Razmerje med kopnim in morjem

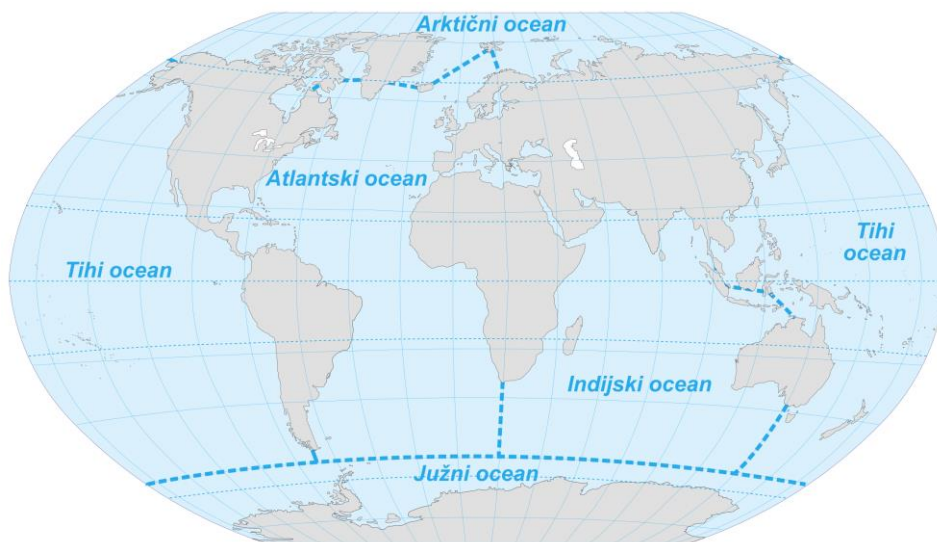
Morja je približno 71 %, kopnega pa 29 %. Kopno je nesklenjeno, morje pa sklenjeno. Delimo ga na oceane in stranska morja.

	Ocean	Površina (km ²)	Povprečna globina (m)	Dolžina obale (km)
1	Tihi ocean	168,723,000	3,970	135,663
2	Atlantski ocean	85,133,000	3,646	111,866
3	Indijski ocean	70,560,000	3,741	66,526
4	Južni ocean	21,960,000	3,270	17,968
5	Arktični ocean	15,558,000	1,205	45,389

Delitev morja na 5 oceanov:

<https://www.worldatlas.com/articles/the-oceans-of-the-world-by-size.html>

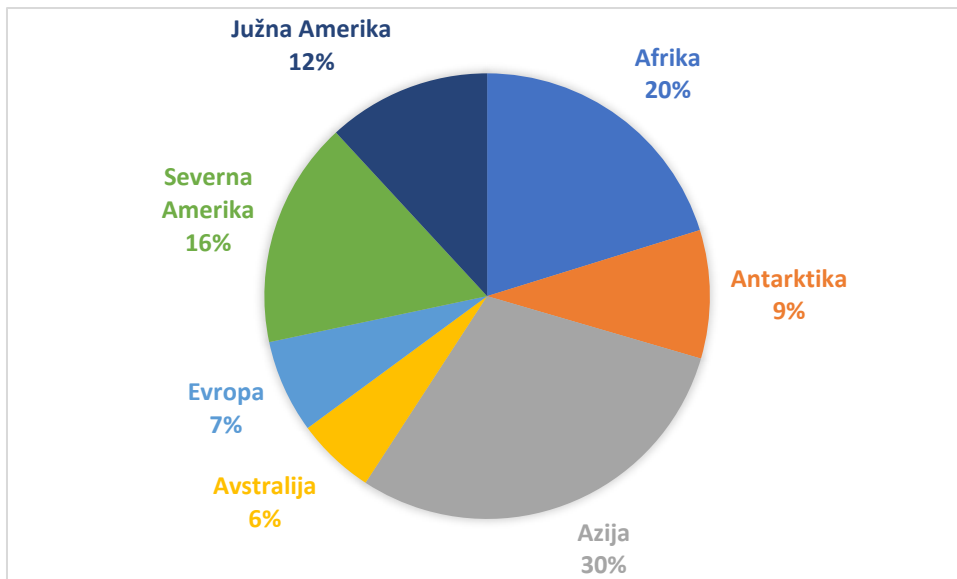

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/World_map_ocean_locator-en.svg

Celine

	Površina (milj. km ²)	Delež kopnega (%)
Afrika	30,4	20,2
Antarktika	14,0	9,3
Azija	44,6	29,7
Avstralija	8,6	5,7
Evropa	10,2	6,8
Severna Amerika	24,7	16,4
Južna Amerika	17,8	11,9
	150,3	100,0

Vir: <https://en.wikipedia.org/wiki/Continent>

Celine po velikosti

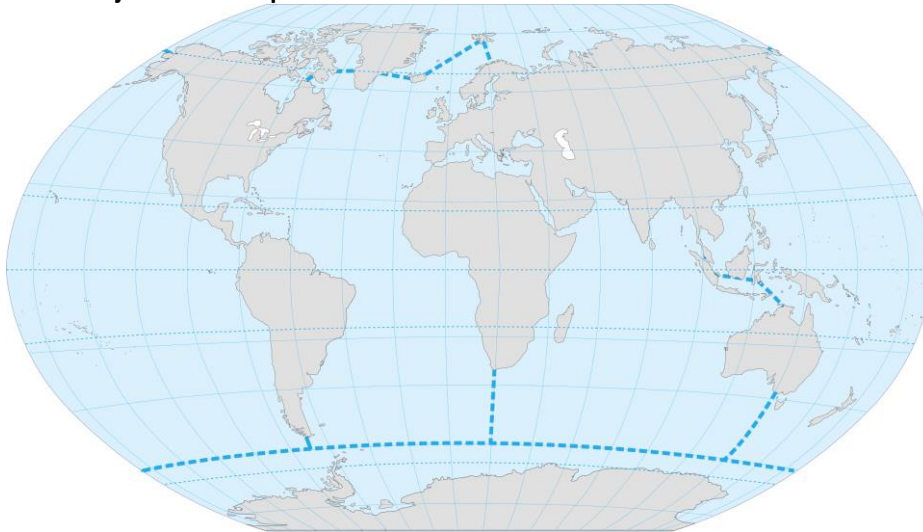
Reliefna podoba sveta

Vir: <https://maps-for-free.com>

Priloga 2: Delovni list za učence

Celine in morja

I. Na zemljevid Sveta napiši imena oceanov in celin

II. V preglednico vpiši celine po velikosti od največje do najmanjše in vpiši njihovo velikost.

	Površina (milj. km ²)	Delež kopnega (%)
Afrika		
Antarktika		
Azija		
Avstralija		
Evropa		
Severna Amerika		
Južna Amerika		
Svet (kopno)	150,3	100,0

III. Obišči spletno stran <https://maps-for-free.com/> in izpolni preglednico:

	Celina, ki jo v veliki meri jo pokriva ledeni pokrov:	Tri celine z nadpovprečnim deležem peščenih površin (puščav):	Celina z najmanj kmetijskih površin glede na velikost (poleg Antarktike):	Celini, ki imata velik delež površja pod tundro.	Katere tri celine imajo bolj razčlenjeno obalo in katere tri (naj)manj.
Afrika					
Antarktika					
Azija					
Avstralija					
Evropa					
Severna Amerika					
Južna Amerika					

Poglej na stran <https://sl.wikipedia.org/wiki/Tundra> in napiši, kaj je tundra
Odg.: